

Δεν ήταν που το κρησφύγετο ήταν υγρό και κρύο και άβολο. Αυτά από καιρό τα είχε συνηθίσει.

Αυτό που τον έπνιγε ήταν οι αμφιβολίες όχι για το τι γινότανε, αλλά για το πώς γινότανε.

Η σκέψη του ταξείδευε μακριά στη Θεσσαλονίκη.

Τότε χιτζόντουσαν τα ονειράτα. Με ελάχιστους συντρόφους. Κυρίως μόνος. Τη λυτεριά της Κύπρου την έβλεπε σίγουρη. Αυτό το όραμα δεν τον αρκούσε πιά. Θυμόταν τους πρόωρα γερασμένους χωριανούς με τους κλειστούς ορίζοντες και το αδειανό τραπέζι. Ελευθερία χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη είναι μισή. Και τη δικαιοσύνη την έπλαθε σ'ένα σοσιαλιστικό όραμα χωρίς παρωπίδες και χωρίς δεσμά.

Πόσο μισούσε τους φαναρόνους πολιτικούς και τις ψεύτικες εξάρσεις τους. Για πατρίδα μιλούσαν και πατρίδα δεν είχαν. Καλοζωϊσμένοι και κακοσκεπτόμενοι. Κι οι άλλοι, το Κόμμα των εργατών χωρίς τη φλόγα ανθρωπιάς που διακήρυτταν. Δεν γνώριζε πολλά για τον κομμουνισμό στη Σοβιετική Ένωση. Γνώριζε πολλά για τους κομμουνιστές της Θεσσαλονίκης. Γι'αυτούς θρησκεία το κόμμα. Κι αν κάποιος ξέφευγε προδότης κι όταν ακόμα πρόδινε τη ζωή του για τους άλλους. Κάτι διάβασε και για τον Άρη τον Βελουχιώτη που θάθελε να του ήταν πρότυπο.

Πόσο μακρινά αυτά φαινότανε τώρα. Νοσταλγούσε και τους γέρους. Που βρήκε ο πατεράς αυτή την αρχοντιά.

Πόσο παράξενο. Αυτή την ώρα καμιά κοπελιά δεν ήρθε στη σκέψη του. Κι όμως δεν φάνηκε η ζωή αχάριστη σ' αυτό τον κύκλο.

Τεντώθηκε στο πνιγερό κρησφύγετο. Θέλω να πάρω λίγο αέρα.

-- Μάστρε, που πας;

-- Να ξεμουδιάσω.

Όμως δεν είν' αυτό που τον τραβούσε στην ανοιχτοσύνη. Κάτι μνηούσε πως ο χρόνος ήταν λίγος.

Βγήκε. Κύταξε τη μακρυνή Λευκωσία με νοσταλγία. Θα ξαναπερπατήσω στα στενά της;

Και είναι τότε που θυμήθηκε ξανά το 18χρονο Αγγλοπαίδι, ανάσκελα, νεκρό κι απορημένο μετά τη μάχη.

Όχι. Αυτός δεν είναι ο εχθρός. Αυτό τον σκότωσε ο ίδιος ο εχθρός που με κρατάει κλεισμένο στο κρησφύγετο.

Τι νάφηνε άραγε πίσω του; Λιγότερο λυπότανε την Αγγλιδούλα φιλενάδα, από τη μάνα. Γιατί της πήρανε το αγόρι σ'ένα νησί που ούτε το όνομα του δε θυμόταν.

Θυμήθηκε τη δική του μάνα. Πως θα δεχθεί και το δικό του το μαντάτο. Γιατί μοιραία το μαντάτο κάποια μέρα θα την πρόφτανε. Τουλάχιστο να μείνει ο Γιαννάκης ζωντανός.

Κάτι παράξενο γινόταν στο χωριό. Γύρισε ο Κυριάκος πίσω στο κρησφύγετο. Του είχαν ψιθυρίσει πως ίσως κάποιος να είχε λυγίσει. Κι αυτός ο κάποιος ήξερε πολλά. Παράξενο που ούτε αυτόν δεν μπορούσε να μισήσει ο Κυριάκος.

Άνθρωποι είμαστε όλοι. Κάποτε λυγάμε. Αυτή τη κατανόηση την είχε για τους άλλους. Ο ίδιος είχε διαλέξει αλλοιώτικο δρόμο.

Σε λίγο το σπίτι απάνω γιόμισε φωνές. Μπότες βαρειές, βήματα μετρημένα.

Τάζεραν όλα. Ο φόβος είναι συντροφιά κάθε ανθρώπου. Κύταξε ο Κυριάκος τα νεαρά παιδιά, τριγύρω που σίγουρα τάσκιαζε ο φόβος.

Τους είδε και αυτούς νεκρούς ανάσκελα.

Και τα παιδιά με μια δική του εντολή, αυτό ήταν έτοιμα να κάνουν.

Θυμήθηκε το νεκρό Αγγλοπαίδι.

-- Θα βγείτε..

--Μα μάστρε;

Έπρεπε κάτι να τους πει για να τους πείσει.

- Σας έχει ανάγκη η πατρίδα.
- Κι εσύ; Εσένα πióτερο σε έχει ανάγκη.
- Δεν έχετε δίκη. Ένας αρκεί να δώσει το μήνυμα που πρέπει. Κάποιος πρέπει το λάβαρο να το κρατήσει ζωντανό.
- Φώναξε .Θα βγούνε. Με πυροβολείτε.
- Μα μάστρε...
- Τραβάτε. Είναι εντολή.

Βγήκανε τα παιδιά από το καταφύγιο.

- Που είναι Μάτσης;
- Αυτός δεν βγαίνει.

Οι τελευταίες σκέψεις του Κυριάκου ήταν τόσο απλές

Μ' αυτό που εθελούσια θα κάνω σίγουρα θα στεριώσω της Άρτας το γιοφύρι για τη Κύπρο.

Αν θα μπορούσα μια ελάχιστη στιγμή να σφιχταγκαλιάσω τη Μαρίνα στη παραλία έξω από το Λευκό Πύργο.

Ακόμα να πω δυό τρεις κουβέντες στους γονιούς.

Για τους συντρόφους ότι είχα να τους πω το είπα.

Τη λευτεριά την έβλεπε για σίγουρη. Δεν πάνε χαμένοι τέτοιοι αγώνες. Όμως τι Κύπρο θα μας χτίσουνε αυτοί που θα βρεθούν στο τιμόνι; Από καιρό έγνοιες πολλές τον δέρνανε τον Κυριάκο.

- Βγες έξω με ψηλά τα χέρια.

Δεν είχε χρόνο για άλλες σκέψεις. Μπορούσε αν τόθελε να βγει πυροβολώντας. Κάποιους όπως και νάναι θα πρόφτενε να τους σκοτώσει.

Όμως γιατί; Θυμήθηκε και πάλι τον Άγγλο ανάσκελα νεκρό. Έτσι κι αλλιώς το μήνυμα θα δώσω με τη δική μου τη ζωή.

Ας μάθουν κι οι μανάδες στην Αγγλία για την Ελληνική την αρχοντιά.

Και φώναξε.

- Θα βγω πυροβολώντας.

Ήξερε ποιά θα ήταν το επόμενο το βήμα.

Μια-δύο χειροβομβίδες και το κρησφύγετο έγινε συντρίμια.

Και μέσα στα ανακατεμένα σίδερα, τσιμέντα, σάρκες, αίμα και μυαλά, η σκέψη του Κυριάκου Μάτση από μια λεβέντικη χωριατοικογένεια παράμεινε αθάνατη να διαφεντεύει την ιστορία, τους περήφανους και τους προσκηγυμένους

Και ζωντανή από τότε, παραφυλάει στις γειτονιές της ανθρωπότητας για ελευθερία, δικαιοσύνη, ισότητα και σοσιαλισμό.

10.1.2000